

Heeft u stijl?

Ik zelf heb nauwelijks stijl. Daar moet ik het niet van hebben. Om stijl te hebben moet je op de details kunnen letten. Je moet ook kunnen volhouden. Volhouden om alles altijd weer piekfijn in orde te hebben. Het kost veel tijd om stijl te hebben en te houden. Op kledinggebied moet je altijd maar op zoek naar een stropdas die perfect bij dat hemd past. Kan een bruine broekriem wel bij zwarte schoenen? Zo'n ongestreken zakdoek kan natuurlijk niet. Regelmatig naar de kapper gaan. Ik heb geen tijd en geen zin om erg veel stijl te hebben. Ik ben dan ook een beetje een nerd. Nerds hoeven geen stijl te hebben.

Ook programmeren kun je in stijl doen. Stijlvol programmeren is zelfs erg belangrijk. Stijlvol programmeren zorgt er voor dat je code voorspelbaar, leesbaar en dus goed onderhoudbaar is. Programmeren in stijl betekent dat je altijd netjes en zinvol commentaar in je code zet (dan is de gegenereerde JavaDoc goed bruikbaar), dat je code overzichtelijk en leesbaar is en vooral dat je geen programmeerfouten maakt. Dat laatste is natuurlijk makkelijk gezegd. Iedereen maakt fouten. Er zijn wel een heleboel regels bedacht die er voor kunnen zorgen dat je jezelf beschermt tegen programmeerfouten. Regels als 'attributen mogen nooit public zijn' en 'benader attributen altijd via getters en setters, nooit direct' zorgen er voor dat je objecten zich altijd in een correcte toestand

bevinden. De manier waarop je al die regels toepast bepaalt in belangrijke mate je stijl. Maar ja, het meeste programmeerwerk gebeurt door nerds zoals ik. En nerds hebben geen stijl.

Nu zijn nerds heel handig in automatiseren. Dat is tenslotte ons vak. Men vindt dat nerds heel slecht aanvoelen hoe niet-nerds hun werk geautomatiseerd willen hebben. Nerds weten wel heel goed hoe ze hun eigen leven moeten automatiseren. We programmeren onze eigen programmeeromgeving, we programmeren programma's die onze programma's maken, we programmeren programma's die onze programma's testen. Alles wat er te automatiseren is aan het werk van een nerd is al zo'n beetje geprogrammeerd. Er is zelfs een programma dat bekijkt of onze programma's wel genoeg stijl hebben.

Stel je voor, het leven van een nerd. 's Morgens vroeg, je start je computer op, neemt een kop koffie uit je voorgeprogrammeerde koffiezetapparaat, je poetst je tanden om de pizzasmaak van gisteravond weg te krijgen, gooit wat druppels water in je gezicht zonder een blik op de spiegel te werpen, je pakt het bovenste T-shirt van de stapel, die spijkerbroek kan nog wel een dagje mee. Je gypies aan (de enige schoenen die je hebt), je kijkt of er wat bijzonders in de logs van je server staat en je eet toch maar weer een koud stuk pizza van gister-

avond. Dan, wanneer je op het punt staat om naar kantoor te gaan, komt je automatische stijl checker in actie. Op een scherm naast de voordeur staat een lijstje met verbeterpunten: 1) Je had moeten douchen. 2) Je bent vergeten je haar te kammen. 3) Er zit een vlek op je broek (pizza of koffie?). 4) Je had je moeten scheren. 5) Je T-shirt zit binnenstebuiten. En zo gaat de lijst verder. Net een geautomatiseerde moeder, maar dan vrijblijvend.

Helaas gaat de echte stijl checker (<http://checkstyle.sourceforge.net>) niet zo ver. Die kijkt alleen maar naar de stijl van je Java code. Da's ook belangrijk, erg belangrijk zelfs. Je zou het kunnen zien als een geautomatiseerde code reviewer. Op de meeste punten zelfs veel consequenter en grondiger dan een echte reviewer ooit zou kunnen doen. Op sommige punten kan een echte code review helaas niet geautomatiseerd worden; daar waar commentaar geïnterpreteerd moet worden. Maar ja, een nerd wordt liever door een programma op zijn vingers getikt dan door een persoon.

*Daan Kalmeijer is docent consultant
bij CIBIT adviseurs | opleiders
(e-mail: daan@cibit.nl)*